

DEBRŐDI GÁBOR

Magyar Ápolók Napja, Február 19.

A mentés hajnalán, a 19. sz. végén a mentőápolói szakma, hivatás még nem létezett. Akkoriban a bevett gyakorlat az volt, hogy orvostanhallgatók jártak az ország legfejlettebb mentőintézményébe, a Budapesti Önkéntes Mentő Egyesületbe (BÖME) ápolói szolgálatot teljesíteni. Így tudtak gyakorlatot szerezni későbbi orvosi tevékenységük ellátásához. Később a mentőápolói tevékenység professzionalizálódott, s hivatásszerű ápolói kar teljesítette szolgálatát. Képzésüket a mentők biztosították.

A magyarországi mentés már a 20. század elejétől Európa-szerte elismert és követendő példaként élt az a mentésügy korabeli szervezői előtt – ebben nagyon nagy része volt a magyarországi ápolói kar felkészültségének. Korabeli beszámolók dicsérték a mentők erős testületi szellemét és hivatástudatát.

1926-tól a legnagyobb országos szervezettségű mentőintézménynél, a Városok és Vármegyék Országos Mentőegyesületénél (VVOME) is ápolói kar végezte a mentőmunkát. Az ország nagy részében működő tűzoltósági mentőosztályok keretében – még Trianon után is – mentésre kiképzett tűzoltósági mentőosztályok látták el feladatukat.

Az itt alkalmazásban állott ápolói kar önállóságát bizonyította, amikor a VVOME országos szervezeteinél (és később az OMSZ orvossal, mentőtiszttel nem rendelkező állomásain is) kivonuló szolgálatot láttak el. Megállták helyüket a második világháború idején, a nehéz körülmények között, becsülettel végzett frontszolgálat során is. Az 1956. évi forradalom és szabadságharc idején ugyancsak példaértékű volt az ápolói kar hozzáállása, önfeláldozása a sebesültek ellátásában, mentésében.

1948-ban, a mentés államosításakor, az akkor alakult Országos Mentőszolgálatnál a mentőápolói kar kérésére államilag elismert képesítésként jegyezték be a mentőápolói szakképesítést. Az elméleti és gyakorlati tananyagot a népjóléti miniszter a 181.000/1948.NM. sz. rendeletében rögzítette. A hat hónapig tartó elméleti és gyakorlati tanfolyamot a rendelet 300 órában határozta meg.

1960-tól már levelező formában is folytatódott a képzés. 1976-tól hároméves képzési formában, munka melletti szaktanfolyamokon képezték ki a mentőápolókat. Ennek keretében az első két évben a hallgatók általános ápolói és asszisztensi képesítést szereztek, majd az utolsó évben mentőápolói szakképesítés megszerzésével fejezhették be tanulmányaikat.

1996-tól már csak nappali képzés keretében történt a mentőápolók képzése. A képzést OMSZ-on kívüli, erre szakosodott oktatási intézmények látták el. Időtartama 2 év volt. Az ápolók és gépkocsivezetők részére indította el 2005-ben az OMSZ akkori Szervezési és Módszertani Osztálya a magasabb szakmai kompetenciákat biztosító 40 órás KIM-képzést. 2011-től – az évtizedes

gyakorlathoz visszatérve – az OMSZ Oxiológiai és Oktatási Osztálya ismét megszervezte saját mentőápolói elméleti és gyakorlati képzését.

A világháborúk során és a forradalom idején elesett ápoló bajtársak nevét a mentők ma is őrzik emléktáblába vésve a Markó utcai Mentőpalota falán. Az ápolóknak a tudományosság megte-remtésében, a praktikum gyakorlati formáinak és újdonságok bevezetésében, alkalmazásában is nemegyszer úttörő szerepük volt. Ma számos olyan beavatkozás, eszköz szerepel a mentők gyakorlatában, amely az ő fejlesztésüknek köszönhetően került alkalmazásra.